

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3077/2017. (IV. 28.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Salamon László, dr. Szívós Mária és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 24.Pf.20.829/2014/5. számú, a Kúria ítéletével hatályában fenntartott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv. IV.21.976/2014/9. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 24.Pf.20.829/2014/5. számú, a Kúria ítéletével hatályában fenntartott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben felperes indítványozó 2013. július 25-én az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 28. § (1) bekezdése alapján adatigénylést terjesztett elő a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz (a továbbiakban: alperes). Az indítványozó adatigénylésében – az első fokon eljáró Budakörnyéki Járásbíróság 2.P.21.360/2013/6. számú ítéletében megállapított tényállás szerint – kérte, hogy „az alperes küldje meg számára a bíróság előtt folyamatban lévő polgári peres eljárások listáját, melyekben mind a felperes(ek), mind pedig az alperes(ek) jogi személy(ek) és az eljárás legalább 4 éve tart. Kérte, hogy küldjék meg számára a felek pontos elnevezését, az ügyszámot, valamint azt, hogy a keresetlevél mikor érkezett meg a bírósághoz.”
- [3] Az alperes 2013. szeptember 3-án kelt válaszában arról tájékoztatta az indítványozót, hogy „álláspontja szerint közérdekű adatnak minősül a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4 éven túli polgári peres ügyeinek száma, az ügyszámok és az, hogy mikor érkezett a keresetlevél a bíróságra. Hivatkozott arra, hogy ezeket az adatokat a lajstrom-nyilvántartásuk tartalmazza, így rendelkezésre áll az ügyszám, a keresetlevél érkezésének időpontja, amelyre vonatkozóan a válaszleveléhez mellékelte az ügyszám és a keresetlevél érkezésének időpontjára vonatkozó 4 éven túli folyamatos polgári peres ügyek listáját. Az alperes a fenti válaszlevelében előadta, hogy álláspontja szerint a felperes és az alperes nevének közlése az Info[tv.] 3. § (2) bekezdése alapján nem lehetséges, arra való hivatkozással, hogy csak a személyes adat fogalma alá nem eső adatok ismerhetők meg. Ennek megfelelően az alperes a felperes ez irányú kérelmét nem teljesítette.”
- [4] Az adatigénylés teljesítésének részbeni megtagadása miatt, ennek bírósági felülvizsgálata érdekében az indítványozó pert indított. Az első fokon eljáró Budakörnyéki Járásbíróság 2.P.21.360/2013/6. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy „15 napon belül írásban adja ki a felperes részére azon jogi személyek nevét, amelyek részvételével akár felperesi, akár alperesi minőségükben legalább 4 éve van folyamatban peres eljárás a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt úgy, hogy a jogi személyek neve mellett szerepeltesse az egyes peres eljárások ügyszámát, valamint a keresetlevél bíróságra érkezésének időpontját is.”
- [5] Ezt követően az alperes fellebbezése alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék 24.Pf.20.829/2014/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [6] Az indítványozó a Kúria ítéletével, illetve az általa helybenhagyott jogerős ítélettel szemben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében

foglalt közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével garantált tisztességes eljáráshoz való jogot.

- [7] Az indítványozó a közérdekű adatok megismeréséhez való jog indokolatlan korlátozásának tartotta többek között azt, hogy az igényelt adatok (az adott polgári peres eljárásokban felperesként vagy alperesként részvevő jogi személyek neve) megismerése „megtagadásának okául szolgáló alkotmányos érv nem került megállapításra a bírósági ítéletben, holott a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozása” csak így felelt volna meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének. Indokolatlan alapjog-korlátozásként értékelte azt, hogy a jogi személyekre vonatkozó adatigénylését – a támadott ítéletek szerint – azért nem kellett teljesíteni, mert a bíróság értelmezése szerint ezek az adatok nem az alperesnél keletkező adatok, s ezért nem közérdekű adatok. Az indítványozó indokolatlan korlátozásnak vélte továbbá azt a jogértelmezést is, miszerint az adatigénylésben kért adatok megismerését azért sem biztosították számára, mert ennél fogva az indítványozó az Infotv.-nyel ellentétesen a polgári peres és nemperes ügyekre vonatkozó adatok adatkezelőjévé vált volna.
- [8] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogba ütközőnek tartotta, hogy a támadott ítéletek olyan indoklást tartalmaztak, amely érvelés „egyik fél előadásában sem szerepelt”. Az indítványozó azonban konkrétan nem ismertette, hogy a támadott ítéletek indoklásának mely részét kifogásolja ezen az alapon.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„VI. cikk (2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

- [10] 2. Az Infotv. érintett rendelkezései:

„3. § E törvény alkalmazása során:

[...]

5. *közérdekű adat*: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;

6. *közérdekből nyilvános adat*: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli;”

„26. § (1) Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

(2) Közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők. A közérdekből nyilvános személyes adatok honlapon történő közzétételére az 1. melléklet és a közfeladatot ellátó személy jogállására vonatkozó külön törvény rendelkezései irányadók.”

III.

- [11] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára megállapított kritériumoknak.
- [12] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani, mégpedig az Abtv. 53. § (2) bekezdésének meg-

- felelően az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítéletét 2015. szeptember 9-én kézbesítették az indítványozónak. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát 2015. november 9-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül adta postára az elsőfokú bíróságnak címezve.
- [13] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt kötelező indítványi elemeket. Az indítványozó
- megjelölte az Abtv. 27. §-át, amely megalapozza az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására;
 - megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket (a Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítéletét, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 24.Pf.20.829/2014/5. számú, a Kúria ítéletével hatályában fenn tartott ítéletét);
 - megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog [VI. cikk (2) bekezdése; XXVIII. cikk (1) bekezdése] sérelmét;
 - kifejtette a közérdekű adatok megismeréséhez való Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét, e vonatkozásban előadta a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtését;
 - előterjesztett kifejezett kérelmet a támadott ítéletek megsemmisítésére.
- [14] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. § (1) bekezdése szerint jogosultnak tekinthető, nyilvánvalóan érintett, mivel a támadott bírósági ítéletekben peres félként szerepel. A támadott jogerős ítélet, illetve az azt hatályában fenntartó felülvizsgálati ítélet az ügy érdemében hozott döntésnek minősül.
- [15] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [16] Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmét állító indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vet fel, s ezek az adatigénylés elutasítása tárgyában hozott bírói ítéletek érdemét érintik. Az indítvány alapján vizsgálendő, hogy megállapítható-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelme azért, mert a bíróság az adatigény tárgyát képező adatokat (jogi személy peres felek elnevezése) nem tartotta közérdekű adatnak. Vizsgálendő továbbá, hogy sérti-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, ha az indítványozó szerint a közérdekű adat kiadására irányuló adatigénye „megtagadásának okául alkotmányos érv nem került megállapításra” a támadott bírói döntésekben. Vizsgálendő továbbá, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmét eredményezi-e, ha a bíróság az adatigénylés megtagadásának jogszerűségét felülvizsgáló döntésében az adatkezelő törvényi fogalmát az adatigénylőre alkalmazza. Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján különösen az előbbi kérdések kapcsán kell vizsgálnia azt, hogy a támadott bírói döntések sértik-e az indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogát. Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség tárgyában kell döntenie, hiszen a sérelmezett bírói jogértelmezés, ami miatt az indítványozó az alaptörvény-ellenesség megállapítását kérte, a támadott ítéletek lényeges elemét képezi.
- [17] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt befogadta.

IV.

- [18] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [19] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett VI. cikk (2) bekezdése alapvető jogként garantálja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot.
- [20] 1.1. Az Alkotmánybíróság – Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) hatálybalépését követően, az Alaptörvény Záró és egyes rendelkezések 5. pontja kapcsán a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában rögzített szempontokat figyelembe véve – már több határozatában megállapította: az Alaptörvény az alapjog szinte változtatás nélküli átvételével a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat által kimunkált elvi tételek fenntartása mellett döntött [21/2013. (VII. 19.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1), Indokolás [38]; 2/2014. (I. 21.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2), Indokolás [16]; 5/2014. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [26]; 3038/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [17]; 25/2014. (VII. 22.) AB határozat (a továbbiakban: Abh3), Indokolás [27]; 29/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [32]; 3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [17]; 4/2015. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [25]; 6/2016. (III. 11.) AB határozat (a továbbiakban: Abh4), Indokolás [22]; 8/2016. (IV. 6.) AB határozat (a továbbiakban: Abh5), Indokolás [42]–[43]; 3252/2016. (XII. 6.) AB határozat (a továbbiakban: Abh6), Indokolás [24]]

- [21] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján az alapjog érvényesülését az Infotv. biztosítja. Az Infotv.-t az Országgyűlés az információs szabadság (és az információs önrendelkezési jog) biztosítása érdekében, az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján alkotta. Az Infotv.-ben jelentős részben a 2012. január 1-je előtt született, az előző Alkotmány megfelelő rendelkezésein alapuló, korábbi határozatokban kifejtett elvek jelennek meg {Abh2, Indokolás [16]; Abh3, Indokolás [32]}. Sem az Alaptörvénynek, sem az Infotv.-nek nincs olyan szabálya, ami az érintett alapjog eddigi értelmezésének megváltoztatását eredményezhetné a jelen ügyben.
- [22] 1.2. Jelen eljárásában az Alkotmánybíróság a bírói döntés felülvizsgálata során figyelemmel volt az Alaptörvény 28. cikkére, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panasz alapján a támadott bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy: „[a]z Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az Alkotmánybíróság ennél fogva az Abtv. 27. §-a szerinti jelen eljárásban a támadott bírói döntésnek, s az abban foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvénnyel, kiváltképpen VI. cikk (2) bekezdésével való összhangját vizsgálta.
- [23] 1.3. „Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében az egyik főszabály az, hogy mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, vagyis minden közérdekű adat nyilvános.” (Abh2, Indokolás [16]) A közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság-elv főszabálykénti „érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa.” (Abh1, Indokolás [35])
- [24] Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság az Abh6-ban rámutatott az alábbiakra: „[a]z Alaptörvényben rögzített alapvető jognak tehát a közérdekű adatok megismerésére irányuló adatigénylés útján lehet érvényt szerezni (már amennyiben a közérdekű adatok proaktív közzétételére nem kerül sor). Az adatigénylés jogosítványa nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog valódi alanyi jogot nem is tudna jelenteni. Az alapvető jog biztosításával ezért elválaszthatatlanul összefonódik az adatigénylés lehetőségének, illetve az adatigény teljesítésének megfelelő biztosítása.
- A közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését szolgáló alapvető szabályokat – összhangban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével és VI. cikkével – törvény, jelenleg az Infotv. tartalmazza. Az Infotv. a 28–31. §-ában állapít meg jogot – a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését biztosítandó – az adatigényre, illetve az alapjog védelmében garanciális szempontból megnyitja az adatigény teljesítésére irányuló jogérvényesítés lehetőségét. Az alapjogi jogi igénytel kapcsolatos jogérvényesítést illetően alapvető követelmény a bírósághoz fordulás lehetőségének biztosítása is, amit a közérdekű adatok megismeréséhez való jog kapcsán az Infotv. 31. §-a garantál.
- A közérdekű adatok megismeréséhez való joga alapján az adatigénylő az alapjogi igényét érvényesítendő lényegében három érdemi kérdés vizsgálatára kiterjedően jogosult a bíróságnál az adatigényének elutasításával szemben bírói felülvizsgálatot kezdeményezni. E három kérdésben a bírói felülvizsgálat a közérdekű adatok megismeréséhez való jog megfelelő érvényesülésének, az alapjog-korlátozás jogilag megengedhető mértékre mérséklésének képezi biztosítékát.
- Az alapjogi igény alapján a bírói felülvizsgálat (a formai szempontokon túlmenően) érdemben elsődlegesen annak megállapítására irányul, hogy az igényelt adatok közérdekű (közérdekből nyilvános) adatoknak minősülnek-e. Ha az igényelt adatok közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok, akkor bírói felülvizsgálat másodlagosan arra kérhető, hogy az adatigényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ténylegesen kezeli-e az adatigényben megjelölt közérdekű adatokat. Végül pedig annak felülvizsgálatát jogosult az adatigénylő kérni, hogy ha valóban sor került közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok kezelésére, akkor az adatigény teljesítését az adatkezelő jogszerűen tagadta-e meg. E három kérdésre kiterjedő érdemi bírói felülvizsgálat a közérdekű adatok megismeréséhez való jog védelmében szükséges, mivel a bírói felülvizsgálat útján biztosítható védelem az alapjog indokolatlan korlátozásával szemben.” (Indokolás [25]–[28])

- [25] 2. Az alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját az alábbiak szerint vizsgálta.
- [26] A jogerős ítéletében a bíróság, majd a felülvizsgálati ítéletében a Kúria rögzítette, hogy a „bíróság a peres eljárással kapcsolatban kezeli az abban félként résztvevő jogi személy nevét”. (Lásd a Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítéletét.) Az eljáró bíróságok ennek kapcsán ugyanakkor azzal érveltek, hogy a jogi személy peres felek neve nem a bíróság közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, és ez az adat nem áll kapcsolatban a bíróság közfeladatával, közpénzzel való gazdálkodásával, és a szakmai tevékenységére, illetve annak eredményességére is kiterjedő értékelésére nem vonatkoztatható. Ezért a jogi személy felek neve alapvetően nem közérdekű adat, megismerésének biztosítására nem alkalmazható az Infotv. 26. § (1) bekezdése.
- [27] Az Alkotmánybíróság a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását érintő ügyben a támadott bírói döntést kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálja felül. A bírói döntés alkotmányossági felülvizsgálata során így nem foglal állást arról, hogy az alapul fekvő ügyben kiadni kért konkrét adatok közérdekű, közérdekből nyilvános adatnak minősülnek-e vagy sem. Ez ugyanis az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja, vagyis a közérdekű adat, illetve a közérdekből nyilvános adat törvényi fogalmának alkalmazását igénylő jogalkalmazói feladat, amire jogvita esetén a bíróság hivatott.
- [28] Az Alkotmánybíróság legutóbb az Abh5-ben foglalkozott ugyanakkor azzal a kérdéssel, hogy az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjog tárgya miként határozható meg. Az Abh5-ben az Alkotmánybíróság rámutatott az alábbiakra: „[a]z Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A közérdekű adatok körét a törvény preambuluma szerint kifejezetten »az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján« megalkotott, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja határozza meg, általános jelleggel. Ugyanakkor az Alaptörvény »A közpénzek« című fejezetben [39. cikk (2) bekezdés] a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásra vonatkozóan konkrétan rögzíti a nyilvánosság előtti elszámolás, illetve az átláthatóság és a közélet tisztaságának az elvét. Ennek garanciájaként az Alaptörvény konkrétan kimondja azt is, hogy a közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok. Egy speciális adatkört tehát – függetlenül az adatkezelő személyétől, attól, hogy adott esetben milyen szervtípusba tartozik, milyen jogi formában működik vagy milyen tevékenységet folytat – maga az Alaptörvény minősít közérdekű adatnak.” (Indokolás [17])
- [29] Az Alkotmánybíróság az Abh1-ben az alapjog tárgyát illetően szintén rámutatott arra, hogy a „mindenki számára alanyi jogon biztosított alapjog tárgyát a közérdekű adatok képezik. A fogalmat az Alaptörvény nem határozza meg teljes körűen. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok vonatkozásában rögzíti egyedül kifejezetten, hogy azok közérdekű adatok. Az alapjog fentiekben kifejtett céljára figyelemmel nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a közérdekű adatok köre nem korlátozódik az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerinti adatokra. Közérdekű adatnak minősül alapvetően az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szervek és személyek kezelésében lévő, tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett információ és ismeret.” (Indokolás [34])
- [30] Az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti adatokat (közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adat) illetően nem vitatott, hogy ezen adatok megismerésének biztosítása az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésébe foglalt alapjog érvényesülését szolgálja. Épp ezért abban az esetben, amikor megállapítható, hogy a jogalkalmazó jogértelmezés útján leszűkíti az előbbi – az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános – adatok körét (az Infotv.-ben nem szabályozott további feltételek figyelembe vételével), s ilyen módon indokolatlanul korlátozza az információszabadság érvényesülését, e jogértelmezés az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjog sérelmére vezet.
- [31] Az Alaptörvényből nem következik, hogy a polgári peres eljárásban félként résztvevő jogi személy neve közérdekű adat. Más megítélést eredményez, ha nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli, mert akkor az Infotv. 3. § 6. pontja alapján már közérdekből nyilvános adatnak minősül. Ha pedig az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti meghatározás alá tartozik, akkor közérdekű adatként kell kezelni. Önmagában azonban amiatt, mert a bíróság úgy ítélte meg az Infotv. 3. § 5. pontjának alkalmazásával, hogy általában véve a polgári peres eljárásban résztvevő jogi személy felek neve nem közérdekű adat, megismerését így az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján nem kötelező biztosítani, nem állapítható meg, hogy a bíróság a közérdekű adatok körét (a közérdekű adatok fogalmához képest) jogértelmezés útján szűkítette, korlátozta. Mivel a közérdekű adatok fogalmát korlátozó bírói jogértelmezést a támadott bírói döntések e vonatko-

zásban konkrétan nem tartalmaztak, ezért ezen okból a közérdekű adatok megismeréséhez való, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjog korlátozása nem volt a támadott bírói döntések kapcsán megállapítható.

- [32] Figyelembe véve azt, hogy az alapügyben felülvizsgált adatigény tárgyát képező adat (a polgári peres eljárásban félként résztvevő jogi személy neve) alapvetően nem minősült közérdekű adatnak, megismerését így az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján általában nem kötelező biztosítani, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak a közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmének megállapítására irányuló további elemeit már nem vizsgálta. Nem vizsgálta tehát az Alkotmánybíróság azt, hogy az indítványozó szerinti állítólagos alapjogkorlátozás alkotmányosságát megfelelően indokolta-e a bíróság, illetve azt sem, hogy az adatkezelő törvényi fogalmát miként alkalmazta a bíróság.
- [33] 3. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jogba ütközőnek tartotta, hogy a támadott ítéletek olyan indokolást tartalmaztak, amely érvelés „egyik fél előadásában sem szerepelt”. Az indítványozó azonban konkrétan nem ismertette, hogy a támadott ítéletek indokolásának mely részét kifogásolja ezen az alapon. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványnak ezt az elemét érdemben nem vizsgálta.
- [34] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 24.Pf.20.829/2014/5. számú, a Kúria ítéletével hatályában fenntartott ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [35] Egyetértek a határozat rendelkező részével és indokolásának az indítvány elutasítását közvetlenül eredményező lényegével.
- [36] Véleményem ugyanakkor eltérő az indokolásnak az Abh1. és az azon alapuló további alkotmánybírósági határozatok (Abh2–6) a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jognak más alapjogokkal való összeütközése esetére irányadó álláspontjától, amely a jogalkalmazónak az adatok körét jogértelmezéssel leszűkítő tevékenységét az információszabadság érvényesülése indokolatlan korlátozásának tekinti. Ez az álláspont nincs összhangban a 3056/2015. (III. 31.) AB határozatban foglaltakkal, amely – az Abh1-hez képest *lex specialis*-ként – a személyes adatok védelmével jellemzően érintett bírósági eljárásban felvetődhető hasonló kérdések megítélését illetően elismerte számos eltérés és különbözőség lehetőségét, sőt szükségességét.
- [37] A 3056/2015. (III. 31.) AB határozat indokolásának [14] bekezdése – egyéb fontos eltérések kiemelése mellett – hangsúlyozza, hogy „[a] bírósági eljárások alanyai és érdekeltjei egy zárt kört jelentenek, aminek következtében a személyes adatvédelemnek a közérdekű adatokhoz való hozzáférés jogával szembeni korlátozó funkciója megnövekedett, adott esetben, – így különösen egyes polgári eljárásokban, elsősorban a személyállapoti

perekben – azt kizáró szerephez jut. Ugyancsak fokozott jelentősége lehet a bírósági eljárásokat illetően annak a követelmények, hogy a közérdekű adatokhoz való hozzáférés jogosultságának visszaélészerű gyakorlása ne eredményezhessen olyan helyzetet, amely a bíróságok alaptevékenységének ellátását veszélyeztetheti, vagy jelentősen elnehezíti.”

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

[38] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

[39] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[40] A határozat rendelkező részében foglalt elutasítással alapvetően a Kúria érvei alapján értek egyet.

[41] Az alkotmányjogi panasszal támadott ítélete indokolásában a Kúria a releváns jogszabályok rendelkezéseinek megfelelő tartalommal határozza meg a bíróságok tevékenységével, közfeladatának ellátásával kapcsolatos, az indítvány alapjául szolgáló per vonatkozásában közérdekűnek tekinthető adatok körét (négy éven túli ügyek száma, keresetlevelek érkezésének időpontja), és erre tekintettel állapítja meg, hogy az egyes perekben félként szereplő jogi személyek neve nem osztja ezen adatok jogi sorsát, azaz nem tekinthető közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatnak.

[42] Emellett különösen fontosnak, és alkotmányjogi szempontból is helytállónak tartom az ítéleti indokolás azon részét, amely a közérdekű adatok nyilvánosságával (a közfeladatot ellátó szerv működésének átláthatóságával), és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényre juttatásával (a bírósági tárgyalás nyilvánosságának biztosításával) kapcsolatos szabályokat határolja el egymástól. Önmagában az, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének biztosítása érdekében a vonatkozó törvényi előírások lehetővé teszik, hogy a bíróság épületében személyesen jelen lévő személyek a tárgyalási jegyzékből, illetve a nyilvános tárgyalásokon való részvétel útján megismerhessék az egyes konkrét eljárásokban félként részt vevő jogi személyek nevét, álláspontom szerint nem teszi ezen adatokat közérdekűvé.

[43] Mindezek alapján, elsősorban tehát a Kúria ítéletében foglalt helyes indokokra tekintettel értek egyet az alkotmányjogi panasz elutasításával.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3217/2015.

• • •